Татар гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен татар теленнән республика олимпиадасының муниципаль туры биремнәре 2024-2025 нче уку елы 6 нчы сыйныф

Үткәрү вакыты – 150 минут
Максималь балл – 60

I. Тест биремнәрен эшләгез.

1. Тел алды тартыгын билгеләгез. **(2 балл)**
 1) [з]
 2) [к]
 3) [һ]
 4) [м]

2. [ō] авазы булган сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
1) колын
2) вагон
3) олан
4) торак

3. Нечкә сузыклардан гына торган мәкальне билгеләгез. **(2 балл)**
1) Әдәп башы — тел.
2) Инсафлының теле саф.
3) Тел күңелнең көзгесе.
4) Татлы тел тимер капканы ачар.

4. Басымы соңгы иҗеккә төшмәгән сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
1) эчтәлек
2) ничек
3) безнең
4) китапта

5. Бирелгән мәгънәгә туры килә торган сүзне билгеләгез. **(2 балл)**
Ябыну өчен ике тукыма арасына мамык яки шуңа охшаш нәрсә куеп, сырып ясалган урын-җир.
1) юрган
2) мендәр
3) киез
4) палас

6. Мәкальнең дәвамын дөрес билгеләгез. **(2 балл)**
 Бауның озыны,

1) сүзнең кыскасы яхшы.
2) эшнең кыскасы яхшы.
3) сүзнең дә озыны яхшы.
4) эшнең дә күплеге яхшы.

7. Җөмләдәге фразеологизмның мәгънәсен билгеләгез. **(2 балл)**
Скрипкә тавышы килгән якка колагын салып бераз уйланып утырды. (Г. Бәширов)
1) куркып
2) тыңлап
3) уйланып
4) тырышып

8. Җөмләдәге омонимның төрен билгеләгез. **(2 балл)**
Печән чабарга чык,
Кибеп беткәнче чык.
1) саф
2) омоформа
3) омографлар
4) омофон

9. Җөмләдәге алмашлыкның төркемчәсен билгеләгез. **(2 балл)**
Бик сагындым синең шифалы суларыңны. (Ф.Шәфигуллин)
1) күрсәтү
2) зат
3) билгеләү
4) юклык

10. Җөмләдә рәвешнең нинди җөмлә кисәге булуын билгеләгез. **(2 балл)**
Әниемнең көмештәй чәчләрен яратам.
1) аергыч
2) хәл
3) хәбәр
4) тәмамлык

II. Теоретик бирем.

Иҗек турында языгыз. Фикерегезне мисаллар белән дәлилләгез. (**7 балл**)

___

___

___

___

___

___

___

III. Уйлагыз һәм җавапларны языгыз.

1. Сүз һәм аның ясалышын тәңгәлләштерегез, җавапны саннар белән языгыз. **(5 балл)**

А) көнбагыш	1) тамыр сүз
Ә) пыяла	2) ясалма сүз
Б) сиртмә койрык	3) саф кушма сүз
В) ямьле	4) тезмә сүз
Г) әйлән-бәйлән	5) парлы

Җавап : ________________________

IV. Гамәли-иҗади бирем.

1. Җәя эчендәге сүзләрнең дөресен сайлап, астына сызыгыз. **(4 балл)**

Биологиядән “икеле” алуына һич тә үкенмәде Камил. Чөнки бу фәнне ул башкаларга караганда яхшырак белә. “Икеле” алуының сәбәбе дә көлке сыман: контроль эш дәфтәрен тапшырмаган. Эшен беренче булып (эшләгән / төгәлләгән / биргән) иде дә, янәшә партада утыручы Сәриянең (эшен / биремен / мисалын) эшли алмаганын күреп, укытучы сизмәгәндә генә, дәфтәрен аңа сузды. Дәрес бетеп, тәнәфескә кыңгырау шылтырагач, укытучы үзе (әйтеп / карап / йөреп) җыйды дәфтәрләрне. Минем дәфтәр Сәриядә дип (сөйләмәс / дәшмәс / әйтмәс) бит инде! (Д. *Гайнетдиновадан*)

2. Шигырьне укыгыз һәм күп нокталар урынына тиешле хәрефләрне куегыз. **(2 балл)** Һәр җавапка 0,5 балл.

Яңа ел җитте! Яңа ел!
Кышы, Язы, Җә..., К...зе –
Бар...сы белән дә яңа ул.
Ә иске ел ерак китте.
Киткән чакта елап китте.
Ул соң ниләр алып китте,
Һәм н...ләр калдырып китте? (*Р. Гаташ*)

3. Шигырьдән антоним исем һәм сыйфатларны парлап күчереп алыгыз, сүз төркемнәрен күрсәтегез. **(6 балл)**

____

____

____

4.*Кыш* сүзенә 3тамырдаш сүз уйлап языгыз. **(6 балл)**

5. “Тиздән Яңа ел” темасына 8-9 җөмләдән торган инша языгыз. (**10 балл**)